

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	22 Ionawr 2019
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Cyllid
Pwrpas:	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Peredur Jenkins
Swyddog Cyswllt:	Dilwyn Williams, Prif Weithredwr

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel Aelod Cabinet Cyllid. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion Cynllun y Cyngor, lle mae'r mesurau perfformiad arni, a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Mae'r materion a nodir yn yr adroddiad hwn eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfod o dîm rheoli'r Adran Cyllid, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu, sy'n ymgymryd â'r swyddogaeth graffu yn y maes hwn.
- 1.3 Ar y cyfan, rwy'n gyfforddus gyda pherfformiad y prosiectau a'r mesurau perfformiad yr wyf yn gyfrifol amdanynt neu fod camau priodol wedi eu cymryd er mwyn gwella perfformiad.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

3. PARHAD O WAITH AR BROSIECTAU CYNLLUN CYNGOR GWYNEDD 2017/18

3.1 Roedd y ddau brosiect isod yn flaenoriaeth o fewn y Cynllun uchod a ddaeth i ben fis Mawrth 2018. Mae'r gwaith o weithredu'r Strategaeth Technoleg Gwybodaeth yn waith parhaus ac felly byddaf yn parhau i adrodd ar y gwaith hwnnw hyd nes y bydd Strategaeth newydd yn cael ei mabwysiadu. Mae amserlen gweithredu'r prosiect System Rheoli Dogfennau a Chofnodion Electronig (EDRMS) wedi llithro ers cyhoeddi Cynllun Cyngor Gwynedd 2017/18, ac felly rwyf hefyd am barhau i adrodd ar y gwaith hyd nes y bydd wedi ei orffen.

Cyngor Effeithiol ac Effeithlon

FfG5 - Strategaeth Technoleg Gwybodaeth (TG)

3.2 Gydag oes y Strategaeth Technoleg Gwybodaeth bresennol yn dod i ben, rydym wedi cychwyn trafodaethau mewnol er mwyn cynllunio Strategaeth newydd. Pan fydd hi'n aeddfed, byddaf yn dod â hi at sylw'r Cabinet am drafodaeth.

3.3 **Sianel Ddigidol a Hwyluso Cysylltu Gyda'r Cyngor:** Rhyddhawyd 'ap Gwynedd' ym Medi, a hyd yma mae wedi ei lawrlwytho 285 gwaith. Mae'r gwaith o wella a chynyddu'r gwasanaethau sydd ar gael trwy'r 'ap' yn parhau yn unol â rhaglen waith y prosiect.

3.4 **Arloesi:** Mae'r Gwasanaeth TG wedi bod yn edrych ar dechnoleg LoRaWAN yn ddiweddar. Mae'r dechnoleg yma'n galluogi rhwydweithiau diwifr dros ardaloedd eang. Mae pilot wedi ei sefydlu ar y cyd gyda Ymgynghoriaeth Gwynedd er mwyn monitro lefelau dwr y nentydd sy'n bwydo afon Gwyrfa. Bydd y wybodaeth sy'n cael ei fwydo o'r synwryddion yn galluogi i'r timau llifogydd wneud penderfyniadau ar sail data cadarn pe bai peryg o lifogydd.

3.5 **Strategaeth Technoleg Gwybodaeth Addysg:** Mae swyddogion yr Adran yn cydweithio â swyddogion yr Adran Addysg i ddatblygu Strategaeth newydd fydd yn canolbwyntio ar ddarparu'r gwasanaeth cefnogol TG orau i ysgolion Gwynedd.

C7 System rheoli dogfennau a chofnodion electronig (EDRMS)

3.6 Mae'r gwaith o ledaenu defnydd y system i adrannau'r Cyngor yn agosáu at gyrraedd ei derfyn. Rhaglennwyd i'w gwblhau erbyn Mai 2019, ond mae risg y bydd trosiant ac absenoldeb staff yn golygu peth oedi. Er bod adnoddau yn brin, mae gwaith datblygol ar y system yn parhau, gyda golwg ar wneud y mwyaf o'r buddsoddiad yn y system drwy ddefnyddio templedi, llif-gwaith, a gwella'r mewnwydi adrannol.

4. PERFFORMIAD

Mae **Atodiad 1** yn adrodd yn llawn ar y mesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â fy mhorthffolio.

- 4.1 **Pwrpas y Gwasanaeth Risg ac Yswiriant** yw amddiffyn buddiannau trethdalwyr trwy sicrhau trefniadau yswiriant priodol ac ymdrin â hawliadau. Rwyf wedi herio perfformiad y gwasanaeth ac rwy'n fodlon gyda'r perfformiad gyda 90% o hawliadau atebolrwydd cyhoeddus yn cael eu hamddiffyn yn llwyddiannus gan yr uned, a 73.3% gan yr yswirwyr, yn y cyfnod ers yr adroddiad perfformiad diwethaf. Hoffwn nodi fod gwaith y gwasanaeth yma yn cyflawni rôl bwysig er mwyn sicrhau fod trefniadau'r Cyngor yn gadarn er mwyn ein galluogi i isafu digwyddiadau niweidiol. Wrth amddiffyn hawliadau mae'r gwasanaeth yn craffu ar y camau a gymerwyd gan y gwasanaeth y gwnaed yr hawliad yn ei erbyn, gan roi adborth er mwyn gwella a gwneud yr hyn sydd ei angen i warchod pobl Gwynedd.
- 4.2 Mae'r **Gwasanaeth Archwilio Mewnol** y rhoi hyder i'r dinesydd a'r cyngor am amgylchedd reolaeth a threfniadau llywodraethu'r Cyngor. Allan o 16 adroddiad terfynol a gynhyrchwyd, dim ond un archwiliad a dderbyniodd farn 'Cyfyngedig'. Derbyniodd yr adroddiadau sylw'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar 27 Medi a 29 Tachwedd. Fel rhan o ychwanegu gwerth a denu incwm ychwanegol mae'r gwasanaeth wedi bod yn cynnig gwasanaeth archwilio i gynghorau tref a chymuned, gan archwilio 57 o gynghorau Gwynedd a 10 o rai Môn. Cynhyrchiodd y gwaith ychwanegol yma £14,000 o incwm ychwanegol, a nodir fod rhai cynghorau eisoes yn dychwelyd at y Gwasanaeth ar gyfer archwilio 2018/19.
- 4.3 Pwrpas y **Gwasanaeth Cyflogau** yw talu staff yn gywir ac ar amser, a hefyd cadw cyfrifon priodol ar gyfer talu cyrff allanol fel CThEM (HMRC). Yn chwarter 2, cyflwynwyd 100% o daliadau'n gywir ac o fewn y gofyniad amser i gyrff allanol. Ni fu digwyddiadau sylweddol yn chwarter 2 i effeithio ar daliadau cyflog, ac er bod nifer yr achosion a arweiniodd at addasiadau pellach yn y cyflog (CD8.07) a nifer y gweithwyr a gysylltodd ynglŷn ag unrhyw ddiffyg yn y broses talu cyflogau (CD8.08) ychydig yn uwch na chyfartaledd y chwarteri ers Ebrill 2018 roeddynt o fewn ffiniau arferol.
- 4.4 Mae'r **Gwasanaeth Taliadau Credydwy** yn sicrhau fod credydwy'r Cyngor yn cael eu talu yn gywir ac amserol. Nodir fod cynnydd i'w weld yn y nifer o addasiadau i daliadau blaenorol gan y Cyngor o 4 yng nghyfnod 1 i 8 yng nghyfnod 2. Wedi i mi herio'r cynnydd yma nododd y Gwasanaeth fod y camgymeriadau wedi digwydd mewn cyfnodau o brysurdeb. Nodwyd hefyd na fu unrhyw daliadau dyblyg ac mae'r staff wedi eu hatgoffa i gymryd gofal wrth brosesu taliadau. Mae'r gwasanaeth erbyn hyn yn derbyn mwy o wybodaeth yn electronig sydd yn hwyluso gwaith y gwasanaeth.
- 4.5 Mae perfformiad y Cyngor ar fesur 'canran yr anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod' wedi gostwng yn ddiweddar, o'i gymharu â dechrau 2018/19. Fodd bynnag dylid nodi fod tueddiad y perfformiad yn gwella, yn enwedig perfformiad yr Adran Amgylchedd sydd wedi gwella'n sylweddol o 73% i 84% yn ystod 2018/19.
- 4.6 Mae'r **Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth** yn cefnogi a rhoi'r gallu i holl wasanaethau'r Cyngor wasanaethu dinasyddion Gwynedd mewn ffordd effeithiol, hyblyg a diogel.
- 4.7 Ar y cyfan, mae'r mesurau perfformiad yn dangos perfformiad cyson a chanran bodlonrwydd uchel ar draws yr holl unedau.

- 4.8 Yn dilyn y trafferthion a brofwyd yn gynharach eleni bu gwaith uwchraddio yn cael ei wneud ar yr ystafell weinydd er mwyn gwarchod gwydnwch systemau'r Cyngor i'r dyfodol.
- 4.9 Mae wedi dod yn gynyddol amlwg mai anniddigrwydd gyda'r amser mae'n ei gymryd i gwblhau prosiectau sydd wrth wraidd y rhan helaeth o adborth negyddol sy'n cael ei dderbyn gan y Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth. Mae'r Gwasanaeth yn gorfod gwneud defnydd effeithiol o adnoddau prin, gan arwain at flaenoriaethu eu gwaith yn llym. Mae hyn wedi cynyddu ar adeg pan mae nifer o unedau'r Cyngor yn adolygu eu trefniadau gwaith yn sgil gwaith herio Ffordd Gwynedd. Sgill effaith hyn yw oedi neu esgor ar ddatblygiadau fyddai'n arwain at wella darpariaeth ac effeithlonrwydd gwasanaethau'r Cyngor. Er mwyn ceisio lliniaru'r sefyllfa 'rydw i wedi gofyn i'r Gwasanaeth lunio achos dros ddarparu mwy o adnodd er ystyriaeth y Cabinet.
- 4.10 Mae'r **Gwasanaeth Pensiynau** yn gweinyddu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar ran dros 40 o gyflogwyr er mwyn cyfrifo a thalu pensiynau yn brydlon a chywir. O ran mesur **Cyfartaledd nifer y dyddiau gwaith a gymerwyd i anfon llythyr yn hysbysu gwerth buddion ymddeol - amcangyfrif (CD9.03)** bu twf bychan eto yng nghyfartaledd yr amser ers chwarter cyntaf 2018/19 (4.2 diwrnod gwaith o'i gymharu â 3.5 diwrnod gwaith). Er hyn, mae'n welliant o'r perfformiad o 9.70 diwrnod yn 2016/17.
- 4.11 Mae'r Gwasanaeth hefyd yn parhau i weithio i hyrwyddo darpariaeth hunanwasanaeth, ar erbyn hyn mae oddeutu 10,000 o ddefnyddwyr wedi mewngofnodi ar y gwasanaeth Pensiwn Ar-lein.
- 4.12 Pwrpas y **Gwasanaeth Cyllid a Chyfrifeg** yw llunio cyllidebau, cadw cyfrifon trefnus a darparu cyngor ariannol i gynorthwyo gwasanaethau i fod yn effeithiol ac effeithlon. Mesur cyflawni'r gwasanaeth yw llwyddiant i gadw o fewn y gyllideb a rhagwelir gwneud hynny o -0.11% ar gyfer 2018/19. Mae hyn yn berfformiad is na'r -0.36% yn 2017/18 a -0.28% yn 16/17, ond yn adlewyrchu'r heriau ariannol sy'n wynebu'r Cyngor.
- 4.13 Wedi i'r gofynion statudol newid, mae'r Gwasanaeth wrthi'n newid trefniadau er mwyn medru cau cyfrifon yn gynt ac felly eu galluogi i roi mwy o gymorth a chynghor i adrannau a gwasanaethau'r Cyngor.
- 4.14 Pwrpas y **Gwasanaeth Incwm** yw prosesu incwm a chasglu dyledion y Cyngor yn brydlon ac effeithlon er mwyn uchafu incwm, wrth ystyried anghenion yr adrannau a gweithredu'n sensitif i amgylchiadau ariannol dyledwyr.
- 4.15 Nodir fod **Gwerth holl ddyledion amrywiol dros 6 mis oed (ac eithrio taliadau gohiriedig a dyledion a gyfeiriwyd am weithrediad pellach i wasanaethau eraill) CD7.02** wedi parhau i gynyddu, gyda chyfanswm gwerth y dyledion dros 6 mis oed ar 30 Mehefin 2018 yn uwch nag oedd ar 30 Mehefin 2017. Nododd y Gwasanaeth fod dyled o £438,000 i'r Cyngor gan y Bwrdd Iechyd, a bod y Gwasanaeth yn gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd er mwyn ceisio darganfod ffordd ymlaen i ddatrys y broblem.
- 4.16 Pwrpas y **Gwasanaeth Budd-daliadau** yw prosesu ceisiadau Budd-dal Tai a Chynllun Gostyngiad Treth Cyngor yn brydlon a chywir er mwyn rhoi cymorth i ddinasyddion Gwynedd i dalu eu rhenti a biliau treth Cyngor. Nodir fod y **Cyfartaledd amser a gymerwyd i brosesu cais budd-dal newydd (CD12.03)** wedi gwaethygu o 18.77 diwrnod yn chwarter 1 i 21.14 diwrnod yn chwarter 2. Mewn

ymateb nododd y Gwasanaeth fod newidiadau yn rheolau a threfniadau grant gwisg ysgol wedi esgor ar lawer o waith ychwanegol annisgwyl. Yn ogystal â hynny, bu i'r Gwasanaeth gollu dau aelod o staff yn yr un cyfnod gydag un ar gyfnod salwch a'r llall wedi ymddiswyddo gan gyfrannu at y dirywiad ym mherfformiad y Gwasanaeth. Wrth ddod â'r lefel staffio yn ôl i drefn disgwylir y bydd y perfformiad hefyd yn gwella.

- 4.17 Yn Rhagfyr 2018, daeth Credyd Cynhwysol llawn yn weithredol ar draws Gwynedd gyfan. 'Rydym wedi bod yn cymryd sylw o'r hyn sydd wedi digwydd mewn awdurdodau eraill pan y'i cyflwynwyd ac 'rydw i'n pryderu beth fydd yr effaith ar bobl Gwynedd. Byddwn yn gwneud ein gorau i gynorthwyo Pobl Gwynedd gydag unrhyw drafferthion y byddant yn eu hwynebu er bod rhaid nodi fod yr adnodd fydd ar gael i helpu yn cael ei gyfeirio at y gwasanaeth cyngor i bawb.
- 4.18 Rwy'n fodlon gyda pherfformiad y **Gwasanaeth Trethi** ond hoffwn dynnu eich sylw at un mater yr ydym yn cadw golwg arno yn sgil casglu gwybodaeth ar gyfradd casglu trethi annomestig. Rydym yn ymwybodol o'r trosglwyddiadau o'r Dreth Gyngor i'r Dreth ddi annedd. Golyga hyn gryn golled i'r pwrs cyhoeddus yng Nghymru, a hynny ar adeg pan mae cyllid cyhoeddus yn brin. Rydym yn rhagweld colled o dros £1m i'r pwrs cyhoeddus yn 2018/19 yng Ngwynedd yn unig yn sgil newid tai i'r gyfundrefn annomestig.
- 4.19 Mae yna waith yn mynd ymlaen gyda Fforwm Wledig Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i geisio sicrhau cefnogaeth awdurdodau eraill gwledig i newid polisi cenedlaethol yn y maes yma.

5. SEFYLLFA ARIANNOL/ ARBEDION

- 5.1 Mae'r adran wedi llwyddo i wireddu eu holl arbedion.

6. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 6.1 Dim i'w nodi.

7. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

7.1 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb

ii. Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf yn cadarnhau cywirdeb cynnwys yr adroddiad, a byddaf yn cefnogi'r Aelod Cabinet i gyflawni'r amcanion perthnasol

7.2 Barn yr Aelod Lleol:

Ddim yn fater lleol.

7.3 Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:

Dim i'w nodi.

Atodiadau

Atodiad 1 – Mesurau Perfformiad